

Besluit

Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor of Science in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie (academisch gerichte bachelor) van de Vrije Universiteit Brussel

1. Inleiding

datum	Bij brief van 19 februari 2013 heeft het instellingsbestuur van de Vrije Universiteit Brussel te Brussel een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse
12 maart 2014	Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor of Science in de
onderwerp	revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie (academisch gerichte bachelor). Deze
Definitief	aanvraag is ontvangen op 19 februari 2013 en ontvankelijk verklaard op 8 mei 2013.
accreditatierapport en – besluit (001586)	
bijlage	De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling
2	uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (Vluhr).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Prof. dr. Léon Plaghki, emeritus fysische geneeskunde en revalidatiegeneeskunde, UCLouvain, voorzitter van de visitatiecommissie Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie in 2004 (VLIR);

Leden:

- Dhr Stefaan Peeters, zelfstandig kinesitherapeut-manueel therapeut, co-voorzitter van de Nederlandstalige vleugel van AXXON, beroepsorganisatie in de kinesitherapie (idem);
- Prof. dr. Patrick Alfons Willems, professor in de biomechanica, Vice-decaan Faculteit Bewegings- en Revalidatiewetenschappen, UCLouvain;
- Prof. dr. Ineke Wolfhagen, Associate Professor, universitair hoofddocent capaciteitsgroep onderwijsontwikkeling en onderwijsresearch, Universiteit Maastricht (onderwijsdeskundige);

Student-leden

- Marie Vandekerckhove, bachelorstudent in de Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie, KHBO
- Lisa Pernet, masterstudent in de Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie, VUB
- Katrijn Boey, masterstudent in de Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie, specialisatie in de Pediatie, KU Leuven
- Pieter Van Bossuyt, masterstudent in de Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie, optie manuele therapie, Artesis.

Secretaris:

- Dhr. Patrick Van den Bosch, stafmedewerker van de Cel Kwaliteitszorg van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), trad op als projectbegeleider.

Pagina 2 van 9 – Dhr. Dries Froyen, stafmedewerker van de Cel Kwaliteitszorg van de Vlaamse HogescholenRaad (VLHORA) trad op als projectbegeleider en secretaris voor deze visitatie;

De visitatie heeft plaatsgevonden van 2 mei tot 4 mei 2012. Het visitatierapport dateert van december 2012.

2. Formele overwegingen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de Vluhr vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De opleiding stelt zichzelf als doel zelfstandig denkende studenten te vormen met een eigen mening en visie en een kritische kijk op de realiteit. Verder blijkt dat de opleiding achter levenslang leren en een evenwicht tussen theorie en praktijk staat. Het opleidingsprofiel is onderverdeeld in drie rollen: de clinicus, de wetenschapper en de professional. De commissie is positief over de opdeling van het opleidingsprofiel in drie rollen zoals ook tot stand gekomen binnen de Nationale Raad voor de Kinesitherapie (NRK), en de daaraan gekoppelde competenties, maar suggereert concrete doelstellingen omtrent internationalisering expliciet in het opleidingsprofiel op te nemen.

De opleiding heeft bij de omvorming naar de bachelor-masterstructuur van de gelegenheid gebruik gemaakt om het opleidingsprofiel te herzien.

De commissie beoordeelt het facet 'domeinspecifieke eisen' als goed. Op basis van het herziene opleidingsprofiel werd een competentiematrix opgesteld. Per competentie wordt het verwachte niveau van beheersing en de vakspecifieke competenties die hieraan gerelateerd zijn vermeld. De commissie is positief over het actieve gebruik van de doelstellingen binnen de opleiding en stelt vast dat studenten bekend zijn met de doelstellingen. De opleiding geeft aan dat ze voeling houdt met het werkveld binnen de beroepsorganisaties en via de stagebegeleiding. Daarnaast is de commissie positief over de aandacht voor internationale benchmarking bij het opstellen van het opleidingsprofiel.

De commissie beoordeelt het facet 'eisen professionele en academische gerichtheid' als voldoende. De commissie is van mening dat de kennisontwikkeling door de studenten plaatsvindt in interactie tussen het onderwijs en het wetenschappelijke onderzoek. Professionele aspecten komen in de opleiding aan bod door te werken met casussen en videomateriaal uit de actuele praktijk. De opleiding start reeds vanaf het eerste jaar van het modeltraject met stages, die gradueel worden opgebouwd van kijk- naar doestages met ruimte voor toenemende zelfstandigheid. De commissie is zeer positief over de organisatie van stages in de bacheloropleiding. De commissie stelt vast dat voor de invulling van de stages de opleiding veel samenwerkt met het UZ. De commissie stelt vast dat de begeleiding van de andere stageplekken door de opleiding enkel van op afstand gebeurt. De commissie vraagt meer aandacht voor de begeleiding van de stagebegeleiders op externe stageplaatsen. Op basis van bovenstaande bevindingen en argumenten is de commissie van mening dat er in het programma een goed evenwicht tussen wetenschappelijke en praktijkgerichte opleidingsonderdelen aanwezig is.

De commissie beoordeelt het facet 'relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma' als voldoende. In het zelfevaluatie-rapport beschrijft de opleiding dat ze de voorbije jaren een aantal programmahervormingen doorgevoerd heeft. De commissie stelt vast dat de opleiding hierbij vertrekt vanuit haar opleidingsprofiel en vanuit een competentiematrix, om na te gaan of alle competenties in het programma aan bod komen. Het valt de commissie op dat de opleiding in de doelstellingen aangeeft af te stappen van het biomedisch model, en het biopsychosociale model te omarmen. De commissie stelt vast dat binnen het programma van de bacheloropleiding geen basis humane wetenschappen ter onderbouwing van het biopsychosociale model aan bod komen. De commissie vraagt de basis humane wetenschappen ter onderbouwing van het biopsychosociaal model expliciet in het programma aan bod te laten komen.

De commissie beoordeelt het facet 'samenhang van het programma' als goed. Het programma bouwt op van inleidend, over verdiepend naar gespecialiseerd. Verder stelt de commissie op basis van de beschrijving in het zelfevaluatie-rapport vast dat de drie rollen als leerlijnen doorheen het programma lopen. Uit de gesprekken met de studenten bleek geen storende overlap of problemen met de volgtijdelijkheid tussen opleidingsonderdelen. De commissie concludeert hieruit dat de opleiding een samenhangend programma heeft samengesteld, met een logische opbouw betreffende het niveau.

De commissie beoordeelt het facet 'studietijd' als voldoende. De opleiding geeft zelf aan dat uit de feedback van de studenten blijkt dat er een onbalans is tussen het eerste jaar van het modeltraject en de twee volgende jaren. De opleiding heeft reeds verbetermaatregelen genomen die zullen ingaan in academiejaar 2012–2013. De commissie stelt vast dat de opleiding zicht heeft op de studiebelemmerende factoren en inspanningen doet om die te remediëren. Verder valt het de commissie op dat gezien het beperkt aantal stageplaatsen, studenten ook stages moeten doen tijdens de zomermaanden. De commissie vraagt de commissie om de studenten niet te verplichten om tijdens de vakantieperiodes stages te volgen.

De commissie beoordeelt het facet 'toelatingsvoorwaarden' als voldoende. Voor studenten die onvoldoende wetenschappelijke achtergrond hebben, organiseert de VUB vooraf aan het academiejaar een brugcursus voor chemie en fysica.

Pagina 4 van 9 De opleiding kent, zoals de andere opleidingen in Vlaanderen, recent een sterk stijgende studenteninstroom. Binnen OVUNHOKI wordt momenteel gesproken over de invoering van een (niet bindende) oriëntatieproef. De commissie raadt aan een niet bindende oriëntatieproef te organiseren voor de start van de opleiding.

Het facet 'studieomvang' voldoet aan de criteria.

De commissie beoordeelt het facet 'afstemming tussen vormgeving en inhoud' als goed. In lijn met het onderwijsconcept hanteert de opleiding als didactisch concept de drie elementen van Lunenberg en Korthagen (2009): evidence based practice, theorie en ervaring werkveld. Ze koppelt deze elementen aan de drie rollen waaronder de competenties gegroepeerd zijn: clinicus, wetenschapper en professional. De commissie stelt vast dat deze drie rollen terug te vinden zijn in het programma.

De commissie beoordeelt het facet 'beoordeling en toetsing' als voldoende. Op basis van de ingekeken examenvragen is de commissie van mening dat de kwaliteit van de toetsing over het algemeen in orde is. De commissie stelt op basis van het zelfevaluatie rapport vast dat er geen systematische kwaliteitscontrole voorafgaand aan het examen plaatsvindt. De commissie stelt tijdens de gesprekken vast dat de opleiding recent een toetsvernieuwingsproject heeft opgestart gericht op competentiegericht toetsen. De commissie heeft hoge verwachtingen over de uitkomst van dit project en vraagt de opleiding de ontwikkeling en implementatie van een overkoepelend toetsbeleid nauwgezet op te volgen. Algemeen gesteld vraagt de commissie om de rol van de stagebegeleider in de (tussentijdse) beoordeling te vergroten. De opleiding geeft mee recent verbetermaatregelen te hebben opgestart.

Inzet van personeel

De commissie beoordeelt het facet 'eisen professionele en academische gerichtheid als goed. De meeste onderzoeksgroepen staan ten dienste van de opleiding. Een aantal stagementoren zijn als gastdocent of praktijkassistent betrokken bij de opleiding. De commissie is van mening dat er voldoende evenwicht is tussen wetenschappelijke en praktijkgerichtheid bij de medewerkers. De commissie stelt vast dat de medewerkers veel internationale contacten onderhouden in het kader van hun onderzoeksactiviteiten. De commissie vraagt het internationale netwerk van de docenten in te zetten bij het zoeken van internationale stageplaatsen.

De commissie beoordeelt het facet 'kwantiteit van het personeel' als voldoende. De opleiding berekent dat op basis van het totaal aantal opgenomen studiepunten 379,9 studenten zich hebben ingeschreven. Dit resulteert in een student/docent ratio van 20,64. De commissie is van mening dat dit een redelijke verhouding is. De student/docent ratio wordt echter niet apart berekend voor de bacheloropleiding en de masteropleiding. Tijdens de gesprekken geeft het AAP aan dat de werkdruk in de bacheloropleiding, mede door de recente studenteninstroom, erg hoog ligt.

De commissie beoordeelt het facet 'kwaliteit van het personeel' als goed. De opleiding hecht bij aanwerving van nieuw personeel aandacht aan de competenties op het vlak van onderwijs, onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening. De commissie is positief dat er bij aanwerving aandacht is voor de didactische kwaliteiten.

De commissie beoordeelt het facet 'materiele voorzieningen' als goed. De opleiding biedt onderwijs aan op twee campussen die ze deelt met de andere opleidingen van de faculteiten GF en LK. De commissie kon tijdens de rondgang vaststellen dat de lokalen goed zijn uitgerust met het nodige didactische materiaal. Ook de domeinspecifieke voorzieningen zijn volgens de commissie degelijk. Het is volgens de commissie aangewezen te blijven streven om de lessen per dag te concentreren op één locatie, zodat de verplaatsingen voor de studenten tot een minimum worden beperkt.

De commissie beoordeelt het facet 'studiebegeleiding' als goed. De commissie stelt op basis van de lezing van het zelfevaluatie-rapport vast dat de VUB een aantal centrale diensten heeft zoals de Sociale Dienst Studenten, het Infopunt Studenten, het Centrum voor Studie en Begeleiding, de facultaire studietrajectbegeleider en de facultaire ombudsman waar studenten terecht kunnen voor studiebegeleiding en vragen. Verder vinden de studenten alle informatie terug op het elektronisch leerplatform. Eerstejaarsstudenten ontvangen een onthaalbrochure met praktische informatie over de opleiding en de studie- en studentenbegeleiding. De commissie is van mening dat de opleiding adequaat informeert over het aanbod aan studiebegeleiding.

Interne kwaliteitszorg

De commissie beoordeelt het facet 'evaluatie resultaten' als goed. De commissie stelt vast dat de studenten jaarlijks het onderwijs in ieder opleidingsonderdeel kunnen evalueren in de centraal georganiseerde online onderwijs-evaluatie. Alumni worden bevroegd in een centrale enquête. De medewerkers en het werkveld worden niet schriftelijk bevroegd, maar krijgen de gelegenheid om informeel feedback te geven. De commissie beveelt aan de medewerkers en het werkveld ook regelmatig te bevroegen door middel van formele enquêtes, om hen de kans te bieden anoniem feedback te geven op de kwaliteitszorg binnen de opleiding. Verder stelt de commissie vast dat de kwaliteitsbewaking van de nieuwe stageplaatsen enkel gebeurt op basis van een dossier en de evaluatie door de (eerste) studenten die deze stage volgen. Ze vraagt ten minste voor nieuwe stageplaatsen een keer ter plaatse te gaan, opdat ze zich ervan kan vergewissen dat de kwaliteit van de stageplaats voldoet aan de normen van de opleiding.

De commissie beoordeelt het facet 'maatregelen tot verbetering' als voldoende. De commissie stelt vast dat recent veel initiatieven ter verbetering zijn opgestart, ze vraagt deze initiatieven daadwerkelijk door te voeren en tijdig te evalueren. De commissie vraagt de opleiding na te gaan hoe de stakeholders meer systematisch kunnen worden geïnformeerd over genomen verbetermaatregelen. De commissie stelt vast dat de studentenvertegenwoordiging in de organen van de opleiding nog niet is verbeterd.

De commissie beoordeelt het facet 'betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld' als voldoende. De VUB heeft naar eigen zeggen een sterke traditie van inspraak. De commissie is van mening dat er degelijk overleg plaatsvindt onder medewerkers binnen de vakgroepen en de Opleidingsraad. De studenten mogen vertegenwoordigers afvaardigen in de Opleidingsraad. De commissie stelt echter vast dat de formele studentenparticipatie minimaal is. De commissie stelt vast dat de opleiding inspanningen doet om de studentenparticipatie te verhogen, maar dat dit tot nu toe weinig resultaten oplevert.

Pagina 6 van 9 Ze vraagt de opleiding na te gaan hoe ze effectieve maatregelen kan nemen. Mogelijk kan het informeren over de verbetertrajecten naar aanleiding van feedback van studenten of resultaten van de onderwijs-evaluatie hierbij een rol spelen. De commissie suggereert werkveld en alumni meer bij de opleiding te betrekken, eventueel via een aanbod van navorming.

Resultaten

De commissie beoordeelt het facet 'gerealiseerd niveau' als goed. De opleiding bevraagt alumni en stagebegeleiders over de verworven competenties. Hieruit blijkt dat de respondenten van mening zijn dat de meeste competenties behaald worden. Op basis van de stageverslagen en de bachelorproef die de commissie kon inkijken leidt ze af dat de studenten de vooropgestelde doelstellingen van de bacheloropleiding behalen en klaar zijn om de masteropleiding aan te vatten. De commissie is van mening dat de opleiding erin geslaagd is om het academiseringsproces te realiseren. De opleiding hanteert geen streefcijfers, maar bewaakt naar eigen zeggen wel de slaagcijfers per jaar van het modeltraject. Uit de slaagcijfers blijkt dat ongeveer 80% van de studenten die tot 60 studiepunten opnemen minstens 75% van het aantal opgenomen studiepunten behalen, met uitzondering van het academiejaar 2008–2009 waar slechts 54% van de studenten minstens 75% van het aantal opgenomen studiepunten behaalden. De commissie is van mening dat deze slaagcijfers in het eerste jaar van het modeltraject redelijk hoog liggen. In academiejaar 2008–2009 behaalde slechts 54% van de studenten met het aantal opgenomen studiepunten tussen 120 en 180 minstens 75% van het aantal studiepunten. Dit stemt volgens de commissie overeen met de feedback van de studenten dat het derde jaar van het modeltraject het zwaarst is van de drie bachelorjaren. De commissie is van mening dat het onwenselijk is dat zoveel studenten die reeds zo ver in de studie gevorderd zijn moeilijkheden ondervinden, vermits heroriënteren op dat moment niet evident is. De commissie vraagt de opleiding inspanningen te doen om potentiële studenten meer gerichte informatie te bezorgen omtrent het verwachte competentieniveau van de opleiding.

De commissie beoordeelt het facet 'onderwijsrendement' als voldoende. Uit de doorstroomcijfers blijkt dat 62% van alle studenten het bachelordiploma behaalt na het doorlopen van de voorziene drie jaren. Het aantal studiestakers in het eerste jaar van het modeltraject ligt gemiddeld rond de 10%. De opleiding organiseert geen exit-enquête, maar bevraagt in de alumni-enquête wel redenen voor het oplopen van studievertraging.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	OOORDEEL	FACET	OOORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifieke eisen	G
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	G
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	G
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef	NVT
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	G
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	G
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	G
		5.2 maatregelen tot verbetering	V
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	G
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	OORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

6. Besluit¹ en ²

betreffende de accreditatie van de Bachelor of Science in de revalidatiewetenschappen en de kinesithérapie (academisch gerichte bachelor) van de Vrije Universiteit Brussel.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder Art. II.133 – 138, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor of Science in de revalidatiewetenschappen en de kinesithérapie (academisch gerichte bachelor) van de Vrije Universiteit Brussel goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Brussel wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021.

Den Haag, 12 maart 2014

Voor de NVAO,

Lucien Bollaert
(bestuurder)

¹ Het ontwerp van accreditatierapport en –besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Bij brief van 28 augustus 2013 heeft de instelling van deze gelegenheid gebruik gemaakt. Dit heeft geleid tot een aanpassing van de accreditatietermijn en een tekstuele aanpassing.

² Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport. Bij e-mail van 27 februari 2014 de instelling ingestemd met het ontwerp van accreditatierapport.

Pagina 9 van 9 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Vrije Universiteit Brussel
– adres instelling	Pleinlaan 2 B-1050 BRUSSEL BELGIË
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Bachelor of Science in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie
– niveau en oriëntatie	academisch gerichte bachelor
– studieomvang	180 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen	geen
– studietraject voor werkstudenten	geen
– vestiging opleiding	Brussel
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Bewegings- en revalidatiewetenschappen
– bijkomende titel	geen